

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.
Egyes szám ára 4.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Az utókor ítélete.

A közelmúlt napokban a múlt évszáz nagy szabadságharcának egyik legfontosabb eseményéről emlékezett meg a magyar nemzet. 1849 május 21-én háromheti ostrommal a honvédsereg Budavárát fölszabadította az osztrák megszállás alól.

A nagy esemény emlékének felújítása az idén ünnepélyesebb keretek és fényesebb külsőségek között történt, mint más alkalommal. Az ünnepségek során ugyanis leleplezték Görgey Arthurnak a szabadságharc híres tábornokának, Budavár visszafoglalójának ércszobrát. Az idei megemlékezések tehát elsősorban Görgey Arthur dicsőalakjához kapcsolódtak.

A mai kor idősebb magyar nemzedékét bizonyára megdöbbentette az a hír, hogy Görgey Arthur történeli nagyságát immár ércszobor hirdeti és örökíti meg Budavárban. Mert ez a nemzedék még abban a tudatban nőtt fel, hogy Görgey Arthur árulója volt a magyar szabadságharcnak. Magunk is emlékszünk öreg székelyeknek, a szabadságharc

volt katonáinak beszélgetésére, amelyben arról folyt a szó, hogy Görgey Arthur egy csáko aranyat kapott, amiért Világoson a honvédsereggel letétette a fegyvert. És hallottuk a honfibúból fakadó dalt a kis falu utcáján: — Ha Görgey igaz vezér lett volna — Most a magyar német rabja nem volna!...

És ime, a mai magyar nemzet szobrot emel annyit szidalmazott fiának s ezzel mint igaz vezért, mint egyik legnagyobb hőst iktatja be a történelem nagy könyvébe.

A megemlékezések során méltató cikkek és

szónoklatok szépen megvilágították, hogy Görgey alakjáról hogyan hullott le a vádak és gyanúsítások szennye. Először egy erdélyi magyar: Gyulay Pál költői bátorsága merete védelmébe venni Görgey szerepét a közvélemény igazságtalan ítéletével szemben. Aztán tudósok álltak sorompóba, katonák, politikusok, akik a szabadságharc eseményeinek bírálata közben arra a meggyőződésre jutottak, hogy Görgey 1849

augusztusában nem tehetett mást, mint lerakni a fegyvert és elhárítani az oktalan vérontást. Hiszen akkor már alig volt 20 ezer katonája s szemben vele az egyesült orosz és osztrák hadsereg! Elveszett ügy volt már akkor a magyar szabadság. Görgey legalább legjobb katonáit: a branyiskói, isaszegi, nagysarlói, váci ütközetek és Budavár ostromának hőseit akarta megtartani a nemzet további életének fenntartó oszlopaiul.

De a tisztuló folyamat nemcsak az árulás vádját mosta le Görgey alakjáról és nemcsak az igaz vezér hősi erényeit hozta napfényre. A

történelem ma már azt tanítja hogy Görgey igazi hősnak mutatkozott azzal a magatartással is, amellyel a rája szórt rágalmakat viselte. Nem állt a közvélemény elé a maga igazával, szóban, írásban nem mosakodott. Azt mondta, hogy a nemzet annyi hősi harc és önfeláldozás után nem vallhatja be bukását, szüksége van bünbakkra és ezt a fájdalmas szerepet neki, a volt fővezérnek kell elviselnie.

S viselte is zokszó nélkül. A hatvanhetes kiegyezésig külföldön, nagy nélkülözések közt tengette életét, hazajövele után is szegényen, ne-

Görgey Arthur.

héz munkával kereste meg kenyerét. De lelki öröme telt abban, hogy nemzete rohanó lépésekkel halad a fejlődés útján s vigasztalására szolgálhatott, hogy az egymás nyomába lépő nemzedékek az ő szerepét is igazságosabban ítélik meg. A világháború elején az új harcokra induló katonák tisztelgő menetben vonultak el előtte. Ércszobra Budavárában bizonyosan zarándokhelye lesz hálás nemzetének!

Mégis lesz háború Abesszíniában?

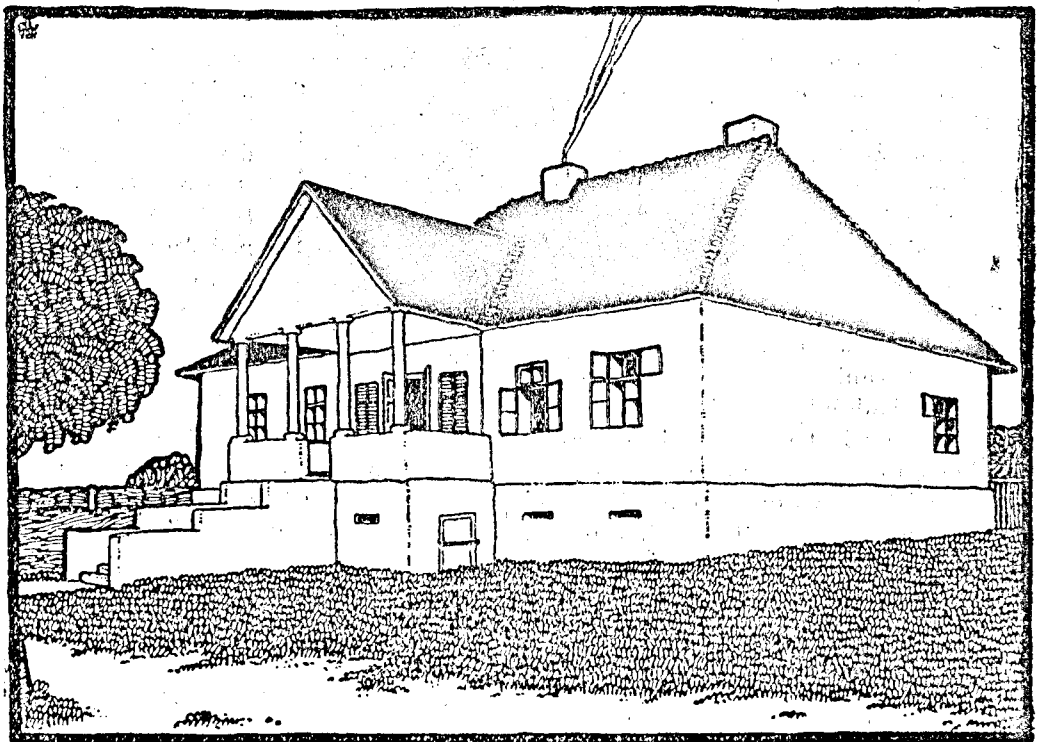
Az Olaszország és Abesszínia között keletkezett ellentétek az utóbbi időben elmérgesedtek. Az olaszok ugyanis azzal vádolják Abesszíniát, hogy erősen fegyverkezik és titokban nagy fegyverszállítmányokat csempész be az országba. Közben a Népszövetséget is foglalkoztatja a kérdés, mert Olaszország azzal fenyegetőzik, hogy amennyiben a Népszövetségnél nem kap jogorvoslatot, kilép a Népszövetségből. Olaszország azzal indokolja elhatározását, hogy az abesszíniai háborús készülődése komolyan veszélyezteti az olasz gyarmatok biztonságát.

Az olasz és abesszíniai ellentét ilyenformán könnyen háborúra vezethet. Olaszországnak máris két hadosztálya várja a parancsot az abesszíniai határon, hogy az ellenségeskedést hivatalosan is elkezdje. Az afrikai ellentétet figyelemmel szemlélik a nagyhatalmak. Különösen Japán és Németország lesik a fejleményeket. Németor-

szág ugyanis azt reméli, hogy az esetleges háború meg fogja gyengíteni az olaszok erejét. A japánok pedig mindig örülnek, ha valamelyik európai hatalom háborúba keveredik, mert ez Japán gazdasági és politikai erejét feltétlenül erősíti. A jelenlegi helyzet annyira feszült, hogy a békes megegyezésre nagyon kevés kilátás van. Így megeshetik, hogy rövidesen ágyudörgés között fogják a viszályt elintézni. Az abesszíniai hadsereg jól fel van szerelve és európai, különösen német tisztek vezetése alatt képezik ki a legénységet. Képünkön az abesszíniai hadsereg egy tisztjét mutatjuk be.

Abesszíniai katonatiszt.

Régi magyar udvarház.

(Debreczeni László rajza.)

KÖZVETLEN

Hitler beszélt. A harmadik német birodalom vezére összehívta az országgyűlést, hogy annak révén tájékoztassa hazáját is, a nagyvilágot is Németország állásfoglalásáról a politika nagy kérdéseiben. A beszéd tovább tartott két óránál s nagyjelentőségű, hogy az eddigi vitatkozó, szenvedélyes és támadó hang helyett nyugodt, tárgyilagos előadás foglalta el.

Hitler határozottan kihangsúlyozta Németország békés szándékait s azt az elhatározását, hogy teljes erejével hozzájárul minden olyan tervhez, amelynek célja az igaz béke megvalósítása. Ezért változatlanul vállalja a locarnói szerződésben megszabott kötelezettségeit, kész meg nem támadási szerződések kötésére és a légi fegyverkezés kérdésének nemzetközi rendezésére s általában a leszerelés keresztülvitelére akkor és olyan mértékben, amikor és amilyen mértékben azt a többi államok is keresztül viszik, de nem vállalhat olyan kötelezettséget, amely háború viselésére kényszerítené. Ezzel Hitler világosan kijelentette, hogy a keleti biztonsági szerződéshez nem járul hozzá. Nyilatkozott a német vezér Ausztriáról. Hangoztatta, hogy semmi erőszakos lépést nem fog tenni arra, hogy Ausztriát Németországhoz csatolják, de kívánta annak elismerését, hogy Ausztria maga, önként csatlakozhatik. Baráti hangon emlékezett meg Angolországról és Olaszországról s beszéde végén erőteljesen hangoztatta a Párizs-környéki békék békés revíziójának szükségességét.

A beszédnek igen nagy hatása volt Németországban is a nagy

világban is. Hogy mi lesz az eredménye, azt a jövő mutatja meg.

Változás az angol kormányban. Komolyan szó van arról, hogy MacDonald angol miniszterelnök átadja helyét Baldwin miniszternek, ő pedig a Baldwin tárcáját veszi át, míg külügyminiszter, Simon helyett a betegségéből felgyógyult kiváló fiatal államférfi: Eden lesz. A kormányátalakulása annak bizonyossága lenne, hogy az angol kormány még erősebben kívánja biztosítani az állandó békét.

Pénzügyi bajok Franciaországban. Sok évi kemény harc után megint pénzügyi bajok fenyegetik Franciaországot. A helyzet megromlását főként az idézte elő, hogy Belgium is leért az aranyalapról. A helyzetet válságosnak látják s épen ezért pénzügyi diktatura bevezetésének gondolatával foglalkoznak. Franciaország óriási gazdagsága és népének takarékosága biztosíték arra, hogy megingott pénzügyi egyensúlya megint megszilárdul, de ezek a bajok alkalmasak arra, hogy a francia-orosz szerződéssel megszerzett „tökéletes biztonság” érzését kissé megingassák.

A cseh választások. A kormánynak sikerült biztosítania többségét a választásokon, azonban van egy olyan eredmény is, amely komoly gondot okozhat még Csehországnak. A Németországgal közvetlenül szomszédos csehországi német vidék, a

szudéta németek nemzeti szocialista pártja 43 mandátumot szerzett. A párt kijelentette ugyan az elnöknek, hogy befolyását és erejét Csehország érdekében kívánja felhasználni, de az is bizonyos, hogy ezt a pártot a hitlerista gondolatok vezetik. Magyar képviselő az eddigi nyolc helyett kilenc jutott be.

Nem kell közbenjáró! Anglia és Franciaország arra törekedtek, hogy az afrikai olasz-abesszin viszályban, a két fél között közvetítsenek. Még mielőtt azonban szolgálatukat felajánlották volna, Olaszország határozottan kijelentette, hogy a megoldásra váró kérdéseket közvetlenül ő maga akarja megoldani.

Eltemették Pilsudszykt. Az új Lengyelország megteremtőjét nagy gyászpompával, a világ minden részéből érkezett hivatalos küldöttek részvételével eltemették a krakkói vártemplom kriptájában, a lengyel királyok temetkező helyén. A nagy férfi tehát Báthory István közelében alussza örök álmát. Halála azonban nem okoz változást Lengyelország politikájában.

A magyar országgyűlésben napok óta folyik a költségvetés vitája, élénk részvétellel s magas színvonalu vita keretében. Nagyon örvendetes jelenség az a komoly és értékes munka, amit az országgyűlésbe nagy számmal bekerült fiatal képviselők fejtenek ki a tárgyalásokon.

HOFHERR—SCHRANTZ & CLAYTON—SHUTTLEWORT R. TÁRS.
Budapesti és Bécsi gazdasági gépgyárnak Erdélyrészi képviselője

SZIBERTH SÁNDOR
BISTRITSA, Strada Coşbuc Gh. No. 1.

ajánlja lenti cég elsődrendű gyártmányait:

acél és fakeretű cséplőszekrények, cséplőkészletek, benzín, nyersolaj és szivógázmotorok, traktorok lóherrefejtő gépek, vetőgépek, lógereblye, kaszalógép, szecskavágó, répvágó malomberendezések és stb. a legújatyanosabb árrakban. Megkeresésére szívesen szolgálunk árajánlással.

Belpolitikai hírek

Közigazgatási per az Interimárok ellen. A székely főváros magyarpárti tagozata nagy érdeklődéssel tartotta meg május havi intézőbizottsági ülését. Az intéző bizottsági ülésnek rendkívül érdekes pontja volt az interimár bizottságok ügye. Alapos megfontolás és megtárgyalás után a tagozat úgy határozott, hogy pert fog indítani az interimár bizottságok rendszerének fentartása ellen. A törvény értelmében ugyanis hat hónappal a tanácsok feloszlatása után meg kell tartani a községi választásokat és ki kell cserélni az interimár bizottságokat. A tagozat közigazgatási pöre elé nagy érdeklődéssel tekint a magyarság.

Elítélték a csendőrtábornokot. A Dumitrescu-féle perben a hadbíróóság ítéletet hozott. A katonai bíróság Dumitrescu tábornoknak, a csendőrség volt főparancsnokának bűnösségét megállapította, lefokozásra és öt évi súlyos börtönre ítélte. A tábornok két ezredes büntetését két-két évi börtönbüntetéssel sújtották. Az ezredeseket is kiközösítették a hadseregből. Az ítélet kihirdetése megrázó körülmények között történt. Dumitrescu tábornokot meg akarták motozni, hogy revolverét elvegyék, nehogy öngyilkosságot kövessen el. A tábornok azonban kijelentette, hogy nincs nála fegyver. Az elítélt katonatisztek büntetésük kitöltését a katonai fogházban megkezdték. Az ítélet ellen azonban felbezártságot nyújtottak be.

A Magyar Párt közbenjárása a Cristur-i bíróság érdekében. Közöltük lapunkban, hogy a Cristur-i járásbírószéket megszüntették. A járásbírószék megszüntetésével kapcsolatban az

JÓ SAJTOT CSAK JÓ TEJOLTÓVAL
LENET KÉSZITENI.

A „SCHWEIZI TEJOLTÓ”

nem romlandó, megbízható. — Vigyázzunk a névre!
Gyártja EGGER & Co. R.-T. Vegyészeti gyár CLUJ.

Ugyanott kapható a „Sajtkészítés Kézikönyve”
15 lei előzetes beküldése ellenében.

Országos Magyar Párt részéről Willer József képviselő felkereste az igazságügyi minisztert és előadta azokat az érveket, amelyek a járásbírószék további fenntartása mellett szólanak. Pop Valér igazságügyi miniszter nem döntött, hanem úgy határozott, hogy június hónapban a helyszínen fogja a kérdést tanulmányozni. A helyszíni tanulmányozás alkalmával meg fogja hallgatni a megye képviselőinek és szenátorainak a véleményét. A Magyar Párt közbenjárása következtében remélni lehet, hogy a székely város járásbírószékét nem fogják megszüntetni.

Intelem az egyetemi hallgatóknak. A Bucuresti-i, erdélyi és moldovai egyetemek orvostanhallgatói emlékiratban kérték, hogy az orvosi pályára ne vegyenek fel kisebbségi nemzeti ségűeket. Az emlékiratban követelték, hogy szeptember 1-től kezdve csak román nemzetiségű hallgatók iratkozhatnak be az orvosi karra. Az emlékirattal kapcsolatban a Bucuresti-i egyetem rektora komoly intelmet intézett a diáksághoz. Kifejtette, hogy az egyetemi hallgatóknak más feladatuk van, ne foglalozzanak ilyen kérdésekkel. Különben is a diákok kérése — fejtette ki a rektor — teljesen alaptalan, mert Románia alkotmánya a köteleességek mellett jogokat is biztosít a kisebbsé-

geknek. Nem lehet tehát a kisebbségeket az orvosi pályától eltiltani.

Panaszolnak a szászok. A szász kisebbség vezetői és a kormány között utóbbi időben a helyzet nagyon elmérgesedett. Közelebbről a szászok egyik ujságjának megjelenését betiltotta a kormány. A betiltást azal indokolják, hogy a szászok ujságukat és az ujságukban megjelent képeket a hatóságoknak nem mutatták be cenzurázás végett. A szászok vagyona- nak kezelésébe is beleszólt a kormány. A hetvenmillió lej értékű vagyon kezelésének ellenőrzésére több tagu bizottságot neveztek ki. A kormány által kinevezett bizottság addig fogja vezetni az ügyeket, míg a kormány másképen nem fog rendelkezni. A szászokat nagyon fájdalmasan érintették ezek az intézkedések.

Jogosulatlanul használják a Magyar Párt nevét. Egy vidéki városban a Magyar Párt címe alatt kommunista irányzatú nyomtatványokat terjesztenek. Figyelmeztetjük a magyarságot, hogy ezekhez a nyomtatványokhoz a Magyar Pártnak semmi köze sincs. Már a múltban is megtörtént, hogy a kommunista tevékenységgel vádolt emberek magyarpárti ellenzéknek nevezték magukat. Mondanunk sem kell, hogy a Magyar Pártnak

semmi köze sincs ezekhez az alakulatokhoz, és így azokat vissza kell utasítani. Egyébként is a röpiratokban alaptalan és hazug vádak vannak felsorakoztatva a Magyar Párt ellen. A magyarság mindenütt elítéli a kutmérgezők aknamunkáját.

Változást hoz Bratianu hazakerkezése? A liberális párt elnöke, Bratianu Dinu, több mint egy hónapi külföldi utazás után visszaérkezett Bucuresti-be. Bratianu Dinu az újságíróknak nagyon érdekes nyilatkozatot tett. Ebből a nyilatkozatból arra következtethetünk, hogy a kormányzati politikában változás várható. Bratianu nyilatkozatából érdemesnek tartjuk a következőket közölni:

— A gazdasági válság tait és súlyosbodik a gazdasági határok fokozódó elzárása miatt. A helyzet megváltozna, ha bizonyos mértékben visszatérnének a szabadság elveihez. Az egész világ felismeri a rosszat, de mikor tenni kell valamit, az nehezére esik. Minden ország valamilyen megoldással próbálkozik. Például Belgium nemrég csökkentette a pénz értékét, helyzete ma még rosszabb. Ami bennünket illet, én a pénzfolyamának határozott fenntartásának híve vagyok. Nálunk a lej értékének csökkentését nem lehetne sohasem megállítani és csak látszólagos, muló fellendülést okozna.

A kormányzó párt elnöke kifejtette nyilatkozatában, hogy a Romániában uralkodó súlyos gazdasági helyzet főképpen az elmúlt két év gyenge gabonatermésnek a következménye. Románia ugyanis nem tudott külföldre gabonát szállítani és innen erednek a pénzügyi nehézségek. A külföldi kereskedelem pénzügyi részének lebonyolítá-

sával kapcsolatban a liberális párt elnöke kifejtette, hogy a pénzforgalmat a külfölddel könnyebbé kell tenni. Ezáltal a kereskedelmi forgalom simábbá és általánosabbá fog válni.

Folyik a közigazgatási törvény előkészítése. A parlament munkája ugyan szünetel, de az őszi ülészakon letárgyalandó törvényeket az albizottságok már vitatják. A közigazgatási törvény-tervezetnek arról a sérelmes rendelkezéséről megemlékeztünk, hogy a közigazgatásban megtiltja a kisebbségi nyelvek használatát. Azt is irtuk, hogy a Magyar Párt tiltakozott a törvény ilyen rendelkezései ellen. A parlament albizottsága most elővette a törvényt, s újból tárgyalja. Dr. Willer József magyarpárti képviselő újlag tiltakozott a törvénynek a nyelvhasználatra vonatkozó megszorításai ellen. Az albizottságban nem fogadták el a magyar képviselő érvelését. Így a törvény az őszi ülészak elé változatlan formában kerül, vagyis a közigazgatásból száműzni fogja a magyar nyelv használatát.

Panasznapok a székely fővárosban. Az Országos Magyar Párt Mures megyei tagozata intéző bizottsági ülést tartott. Az intéző bizottsági ülésen résztvett Laár Ferenc, a megye magyar képviselője. Laár tájékoztatta a megjelenteket a magyar parlamenti csoport munkájáról, majd a hozzá forduló panaszosoknak utbagazítást adott. A magyar képviselő következő napon is a városban maradt és a sérelmekkel jelentkező panaszosokat kihallgatta, tanácsot adott nekik és ügyeik elintézésében segítségükre volt.

Szerezünk új előfizetőket!

HÍRTEK

Nagy viharok voltak Romániában. Május második felében Románia területén nagy viharok pusztítottak. Az Ókirályságban különösen a Kárpátok aljában pusztított a vihar. A Prahova völgyében fákat csavart ki és háztetőket sodort el. A petróleumvidék furó tornyai közül nagyon sokat feldöntött a vihar. Cluj közelében Turea és Sard községek határát teljesen elverte a jég. Cluj-megyében halálos áldozatai is vannak a viharoknak, villámcsapás és vízbe fullás következtében. Bihor-megyében a felhőszakadások nagy kárt okoztak. Az esőzések miatt az őszi vetések olyan buján fejlődnek, hogy meg fognak dölni és nem fognak magot érlelni. A nagy viharoknak Bihor és Cluj megyében haszna is jelentkezik. A kolumbácsi legyeket, amelyek tavaly milliós károkat okoztak, a viharos időjárás elpusztította.

Szobrot emelnek Bólyainak A nagy magyar tudósnak, az erdélyi származású Bólyai Jánosnak, Budapesten szobrot akarnak emelni. A kiváló magyar tudós arról nevezetes, hogy a számtan és mértan tudományokban olyan tételeket állított fel, amelyek halála után évtizedekkel a tudománynak fontos és nélkülözhetetlen kincseivé váltak. Külön érdekessége lesz a szobor elkészítésének, hogy a Bólyai-szobor mintájául a Bólyai Jánoshoz teljesen hasonló Dénes nevű fiának fényképét fogják segítségül venni. Bólyai Jánosról ugyanis nem maradt fenn arckép.

Kétezer munkást akartak elbocsátani a Zsil völgyében. A zsilvölgyi bányatársaság Bucuresti-i igazgatósága úgy határo-

zott, hogy a szén-fogyasztás csökkentése miatt kétezer munkást fog elbocsátani. A Zsil völgyében elbocsátott munkásoknak több mint a fele kisebbségi lett volna. A munkásság a nagyméretű elbocsátás miatt panaszszal fordult a kormányhoz. A kormány belátta a munkásság nehéz helyzetét és érvényesítette befolyását a bánvalárságotól. A nagyarányú munkáselbocsátás elmaradt.

Elkészült a királyi palota új szárnya. A Bucuresti-i királyi palota új szárnya teljesen elkészült. A királyi palota új szárnyát június 8-án, Károly király trónralépésének évfordulóján, nagy ünnepek keretében fogják felszentelni.

Szent László-ünnep Oradea-n. Az Oradea-i katolikus egyházmegye közelebről ünnepelte az egyház alapítójának, Szent Lászlónak emlékünnepét. Az ünnepélyes szent mise után körmenet volt. Délután a katolikus kör Szent László termében műsoros előadást tartottak. Az előadáson az ünnepi beszédet dr. Pál Árpád mondotta.

Az ital áldozata. A Tarnava Mică megyében levő Sorostini községben Boanta Dumitru gazdálkodó eladta disznóját. A jó vásár örömeire beült a koreszmába és inni kezdett. Részegen indult hazafelé, az uton összeesett és meghalt.

A pesti színésznő romantikus házassága. Erről közöl rendkívül érdekes cikket a *Déliab* új száma, amely száz oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Remek illusztrált rádióműsorokat, pompás szindarabot, egy teljes befejezett kisregényt, páratlanul érdekes filmrovatot, interjúkat a filmesillagokról és több mint száz képet talál az olvasó a kitűnő színházi képeslapban.

Halászközök szerencsétlensége. Alba-Iulia közelében Radesti község határában, három halász egy kis csónakon a Maroson halászott. A csónak örvénybe került és felfordult. Radu Partenie és Antal Vasile halászközök a vízbe fulladtak.

Lelkészi értekezlet. Az Aiud-i egyházmegye Lelkészi-Értekezletének kiküldött bizottsága, a szomszédos lelkészek részvételével, gyűlését május 12-én Noslac-on tartotta. Tulajdonképeni célja a lelképásztorok önfegyelmezési szabályzatának megalakítása volt, de, vasárnap lévén, a helybeli lelkész, aki egyúttal az értekezlet kiváló, rátermett elnöke, Kocz Ferenc ügyesen megdolgoztatta az összegyűlteket a gyülekezet lelki építésének szent érdekében is. Az Igét a délelőtti istentiszteleten Dr. Dávid György újtordai lelkész hirdette. Biró Lajos esperes üdvözlő szavai után Dr. Musnai László rector-professor: Mit vár az egyház tagjaitól, viszont Zágoni Albu Dezső: Mit várhat az egyháztag az Anyaszentegyháztól? címen a szépszámban összejött gyülekezet előtt nagyon megragadó előadásokat tartottak.

Délután B. Bucsy Endre Uioara-i lelkész bibliát magyarázott s ezt presbiteri konferencia követte, melyen a bevezető előadást: Milyen a jó presbiter élete címen, Ady László Rázboieni-i lelkész tartotta meg.

Noslac derék, magyar református népe tuláradó szeretettel fogadta s látta vendégül a környék lelkészeit. De ez a nép meg is érdemelte, hogy a mi szánk megnyíljon s szívünk kitáruljon számukra, mert ott olyan emberek élnek, mint Kationa Sándor kurátor, akinek élettörténete a Népművelés 2-ik számában olvasható. Noslacra

bárkinek érdemes volna elmenni s megnézni a példás külső-belső rendben tartott Árpád-kori, műemlék templomot s az azt körülvevő gyönyörű, parkirozott cintermet. Így kell megbecsülni azt, ami még nálunk nagyon, kőbeépített bizonyosságul ezredéves itteni kulturánkának és zálogként jobb jövődönknek. A derék lelkészek, tanítónak és vezetőire bölcsen figyelő népnek itt a nyilvánosság előtt is köszönetet kell mondanunk mindazokért, amiket ott láttunk.

Elpusztult az oroszok legnagyobb repülőgépe. Az oroszok legnagyobb repülőgépét, a Maxim Gorkij nevű gépet, borzalmas szerencsétlenség érte. A levegőben összeütközött egy másik repülőgéppel és lezuhant. A repülőgép lezuhanása alkalmával negyvennyolc ember halt meg. A nagy szerencsétlenség áldozatait államköltségen temették el Moszkvában és a hozzátartozóknak nyugdíjat fognak adni. Az orosz szovjet elhatározta, hogy haladéktalanul megkezdi egy újabb, óriás gép építését.

Halászközök küzdelme a cápával. A Földközi tengeren egy halász bárka négy főnyi legénysége csaknem áldozatul esett egy óriás cápa támadásának. A cápa a halászbárka fenekét bezuzta. A bárka megtelt vízzel, de nem sülyedt el. A négy embernek, akik a cápa támadása alkalmával a tengerbe zuhantak, sikerült újra a bárkára jutniok. A bárkán mellig erő vízben egy napig szenvedtek. Egy nap múlva megmentették a halászközök. Az egyik halász a szenvedés következtében meghalt, három halász pedig csak hosszú idő múlva nyeri vissza egészségét.

„Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

Időszerű tudnivalók.

1. *Hadinyugdíjak.* A ciucmegei hadinyugdíjasok (rokkantak, özvegyek és árvák) a folyó év két első negyedére esedékesé vált nyugdíjaikat nem kapták meg s ezért Gyárfás Elemér szenátorral együtt beadványt nyújtottunk be a Cassa Generala de Pensiuni-hoz Bucurestiben az elmaradt nyugdíjak kiutalása végett. Az érdekelteket figyelmeztetjük, hogy amíg ez a hivatal az elmaradt nyugdíjak kifizetésére szükséges összeget ki nem utalja, addig hiábavaló minden egyéni sürgetés és kérévényezés az adószedő hivataloknál és a pénzügyigazgatóságnál.

Az 1932. évi szept. 9-iki rokkanttörvény a hadinyugdíjakat az ország egész területére egységesítette és felemelte azzal, hogy az állami költségvetés határozza meg évről évre azon kategóriákat, melyek részére a felemelt nyugdíj folyósíthatni fog. A folyó év ápr. 1-től jövő év ápr. 1-ig terjedő állami költségvetési évben a fent említett törvény szerint már az összes hadinyugdíjasoknak a felemelt nyugdíj járna, de nem vétetett fel ezen költségvetésbe olyan összeg, amely ama célra szükséges volna. Ez okból a miniszterelnök és a pénzügyminiszter urakhoz memorandumot nyújtottunk be aziránt, hogy a parlamentnek rendkívüli ülészakarra való összehívása esetén a felemelt nyugdíjak fedezésére szükséges rendkívüli hitel megszavazása végett külön törvényjavaslat terjesztessék be vagy pedig az ezen év március 31-én hozott törvényben foglalt felhatalmazás alapján dekretttörvény intézkedjék a szükséglet fedezéséről. Amíg ez a kérdés megoldást nem nyer, addig az egyes érdekeltek hiába kéré-

nyezik a nyugdíjtöbblet kiutalását. A felemelt nyugdíjat csupán a 100 százalékos rokkantak kapják, míg a 80, 60, 40 és 20 százalékos rokkantak, valamint a hadiözvegyek részére az eddigi nyugdíjak fizettetnek továbbra is.

2. *Pénzbüntetések elengedése.* Akik valamely egyenes adó vagy más adó (fogyasztási, forgalmi, látványossági, örökösödési és autó-adó) kivetéséhez előírt bevallást vagy bejelentést elmulasztották vagy a bélyegtörvényben megállapított kötelezettségeket nem teljesítették és emiatt pénzbüntetéssel sújtattak, a Monitorul Oficial ez évi ápr. 1-i, 77. számában kihirdetett törvény rendelkezései szerint *e büntetés alól teljesen mentesülnek, ha azt az adót, vagy illetéket, melyet a büntetéssel egyidejűleg kivetettek, 10 százalék többlettel együtt folyó év július hó elsejéig befizetik.* Azok pedig, akik valamely pénzügyi szabály áthágásáért csak pénzbüntetéssel sújtattak, mentesülnek a büntetés alól, ha folyó év július hó 1-ig a büntetés 15 százalékát lefizetik. E kedvezményben részesülnek a falusi kisüstön való pálinkafőzésért megbüntetettek is. Nem illeti meg a kedvezmény azokat, akiket a szesztermékek eladására vonatkozó törvény rendelkezéseinek megszegéséért büntettek meg. A pénzügyminisztérium által engedélyezett pénz-

büntetések, ha ez év április 1-ig nem hajtottak végre, semminek tekintendők és a jelen törvény rendelkezései alkalmazandók. Akik ez év július 1-ig a fent megjelölt fizetéseket teljesítik, azok a törvény alapján mentesülnek mindazon kamatoktól és többletektől, melyeket 1933 ápr. 1. óta a tartozáshoz hozzáírtak.

Felkérem a Magyar Párt megyei intézőbizottságának összes tagjait, hogy a községekben megfelelő módon tudassák a lakossággal a fentieket, mert e törvény ismerete mellett igénybevehetik az érdekeltek a kedvezményeket, melyek sok millióra menő pénzbüntetésből mentik meg őket.

3. *Falusi malmok tulajdonosaitól* némely községben az örölt liszt kilogrammja után 25 bani fogyasztási adó lefizetését követelik egyes pénzügyi községek. Az ezen adó fizetésére vonatkozó követelések teljesen jogtalanok, mert a falusi malmok az ezen év április 1-én kihirdetett törvény szerint mentesítve vannak ezen fogyasztási adó alól, ha vámörlésre dolgoznak.

4. *Iskolai célokra való gyűjtések lefoglalása.* Ditráu községben a csendőrség lefoglalta azon összeget, melyet az ottani szülők adtak össze szegény tanulók segélyezésére és jutalomkönyvek vásárlására. A lefoglalás indoka az volt, hogy a gyűjtésre az iskola nem kért engedélyt. Ez az eljárás teljesen jogtalan.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

mert a Monitorul Oficial 1923. évi június 8-iki 51. számában kihirdetett törvény 2. cikkének g) pontja értelmében az e célra való adakozások nem esnek engedélyezés alá, amit hasonló esetekben a kihallgatás során elő kell tárni, eredménytelenség esetén pedig a munkaügyi minisztérium döntését kell kérni
Dr. Pál Gábor képviselő.

Nagy robbanás történt Argentínában. Argentina Jakobacik községében ötezer kiló dinamit felrobbant. A hatalmas robbanás valóságos földrengést okozott. A nagy szerencsétlenségnek több halálos áldozata van.
Légi kikötő épül Oradea-n. A nemzetközi légiforgalmi hálózat megszervezésével kapcsolatban Oradea-n repülőgépek leállítására alkalmas légi kikötőt fognak építeni. A hadügyi minisztérium és a város megbízottai már ki is szemelték a légi kikötő céljaira alkalmas helyet.

Elégett a legnagyobb francia vízirepülőgép. A franciák legnagyobb vízirepülőgépe kigyulladt és elégett. A szerencsétlenségnek áldozatai nincsenek.

A „Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

Többszin nyomású, finom kivitelű, izléses

Konfirmáció emléklap

17×25 cm. nagyságban árja 2.50 lej
24×32 " " " " 3.— "

Megrendelhető a

MINERVA

könyv- és papírkereskedésben

Cluj, Str. Reg. Maria 1.

Megdrágult a papír, de a
MINERVA
papírüzletben
Str. Reg. Maria No. 1.
még mindig a régi
OLCSÓ áron kaphatók

Írópapírok
Füzetek
Írószerek
Üzleti könyvek
Rajzpapírok
Préseltképek
Staniol
Kartonok

Művelődési mozgalmak.

LUDUSI KATH. NŐK NAGY-NAPJA. Napokban ünnepelték meg a ludusi kath. nők az anyáknapját. Nagyméretű ünnepük körében P. Lukács Mánszvét Szent-Ferenc-Rendi atya nyitotta meg a plebános köszöntése után ezen kedves összejövetelt. A nő és anya hivatását méltatták dr. Jovián Jenőné Oltáregyleti elnöknő és Gáál Zoltánné leányklubanya. Magasanjáró beszédükben utat mutattak a nőnek, utat mutattak az anyának, hogy Istentől rendelt hivatásukat hogyan kell teljesíteni. Az ünnepség Misszióval kapcsolatban 7 napig tartott. Sietve kereste mindenki azt az órát, midőn lelke Istenhez emelkedhetett. P. Lukács Mánszvét Szent-Ferenc-Rendi Atya beszédei velőkgig hatottak. — A megindult lelkek a szentgyónásban Istennel kibékülve egy új élet forrásához értek akkor, midőn a nagy körmenetben körülhordozott Isteni Megváltó előtt hódoltak és az Ur Jézus Szentestének vételével indultak neki a további élet küzdelmébe.

Mihály Lajos plebános, ki a körmenetet celebrálta könnyeborult szemmel zárta be az ünnepséget. A nagy buzgóságot Isten szent kegyelmének, a hőses aratást pedig a drága Missziónáriusnak tudják be.

SZÖVETKEZETI ÜNNEP
GURGHU-ban. Közlebről tartotta a Gurghiu-i hitelszövetkezet 40-ik rendes közgyűlését és

jubileumi értekezletét. A hitelszövetkezet a múlt esztendőben töltötte be megalakulásának 40-ik évfordulóját. Ezalatt az idő alatt áldásos működést fejtett ki társadalmi és művelődési téren is. A hitelszövetkezet 1894-ben alakult meg 6 ezer forint alaptőkével. A háboru alatt a szövetkezet csaknem minden vagyonát hadikölcsönbe fektette. A háboru után így egész vagyonát elveszítette, de áldozatos és szorgalmas munkával megint lábraállott a szövetkezet, sőt kiheverte a konverziós bajokat is. Minden küzdelem a szövetkezet javára dőlt el! Az alap áll és ma már sikerült 150 ezer lej új alaptőkét biztosítani. Ez az összeg elegendő arra, hogy az újabb fejlődés útjára lépjen. A vezetőségben és a község lakosságában megvan az összetartás és egyetértés érzelme és így a jövő biztosítva van.

KÖZÖS MUNKARA EGYESÜLNEK A DEJ-I MAGYAR EGYESÜLETEK. A Polgári Kör és a Magyar Kaszinó egyesülésére vonatkozó tárgyalások Dej-en teljes eredményre vezettek. Magyar Polgári Társaság címen egyesítették a két egyesületet. A dej-i magyarság általános örömmel fogadta a két fontos társadalmi egyesület egybeolvadásának hírért. Most már bizonyos, hogy az összeolvadt egyesületek eredményes és hasznos munkát fognak kifejtetni a magyarság érdekében.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

A Cluj-i gazdasági szolgálatból elbocsátott telekkönyvvezetők

»ZEMOSA«

jelige alatt egy általános kereskedelmi ügynökséget állítottak fel Str. Memorandului 2. sz. a. bent az udvarban. Az iroda a következő ügyleteket bonyolítja le: ingatlanok vétele és eladása, képviseltek elfogadása, árak kihelyezése vagy elraktározása stb., stb. Az ügynökség a fenti ügyletek lebonyolításáért erkölcsi és anyagi garanciát vállal.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZASZ FERENC

Hogyan élhet meg egy háromholdas kisbirtokos?

— Ugy ha betartja azokat, amiket a Magyar Népből előírtam! —

A Magyar Népből múlt év december 1-én megjelent példányában ígéretet tettem Bakó András kisgazdának és ezzel együtt az egész magyar kisgazda osztálynak, hogy sok éven át szerzett tapasztalataimat lapunk Mezőgazdasági című rovatában közölni fogom.

Most, hogy tanításaim végére értem, köszönetet mondok a Magyar Népből minden jóra kész szerkesztőségének, amiért hosszas cikksorozatokat leközölte és ezzel alkalmat adott magyar kisgazda testvéreim tanítására.

Még egyszer figyelmeztetnem kell kedves olvasóinkat: *Hogyan élhet meg egy háromholdas kisgazda?* cikksorozat tanítása nagy általánosságban van összeállítva, azt nem lehet minden kisbirtokon keresztül vinni, de okos szerű gazdálkodással minden birtoknak a jövedelmét fokozni lehet és fokozni kell, ha nem akarunk önmagunk sirásójává válni.

Az alábbi összehasonlításban úgy a bevételeknél, mint a kiadásoknál két eredményt állítok egymás mellé. Az egyikben az van kimutatva, hogy mennyi volt az eredmény, amíg a régi módszer szerint gazdálkodtunk, a másikban pedig az van feltüntetve, hogy mekkora

eredményt kell elérnünk, ha a tanultak betartásával gazdálkodunk.

Amint a lap alján levő kimutatásból látható, amióta a gazdasági viszonyok leromlottak, a háromholdas kisgazda vagyona évről-évre 7200 lejjel apadt, amit vagy kölcsönrel pótol vagy magától és családjától vonta meg a legszükségesebb ruházkodást és élelmet és így a család lerongyolódott.

Ha a cikksorozatban megjelent tanításokat betartják, úgy nemcsak, hogy tisztességesen élelmezhetik és ruházhatják a családot, hanem évenként még 2800 lej vagyongyarapodás is lesz.

Rendkívüli bevételnek 1440 lejt vetten fel, vagyis 1300 lejjel többet, mint a régi bevételnél. Ezt az összeget kell behozni a méhészettel, gyógynövény és különböző alkalmakkal keresettel, selyemhernyó tenyésztéssel vagy háziiparral. Ha valaki annyira élelmetlen, hogy az elmondottak után sem tud semmiféle rendkívüli keresetbe jutni, annak nem 2800 lej tiszta haszna marad az év végén, hanem 1500 lej.

A házinyulat, a kerti terményeket és

Bevételek.

Régimódi gazdálkodás szerint:		Ezután lesz	
Egy hold búza termésének értéke	2500 lei.	Termés kétszeresve	5000 lei
1/4 hold kukorica	1700	" fokozva	3400
Egy hold lóhere vetés termésének értéke	1680	" fokozva	2500
1/4 holdon termelt konyhanövény után	600	" fokozva	1000
Két tehén 8 hónapi tejeléssel átlag naponta fejenként 3 liter, a kettő naponta 6 liter á 2 lei	2880	Fajmarhát tartva 2-szeres	5760
Két borjú értéke egy éves korban	240	" baromfit tartva	3000
10 tyúk után éven át 1000 tojás á 70 bani	700	" baromfit tartva	1000
Egy 100 kilós sertés értéke	1500	" baromfit tartva	1500
Államtól kapott erdőből 6 köbméter fa	600	" baromfit tartva	600
Rendkívüli bevétel	140	A tanultak után	1440
50 drb nyúl húsának az értéke á 20 lei			1000
50 " " prémjének az értéke á 10 lei			500
Termelt gyümölcs értéke			1000

Vagyis:

Ahogy eddig kezeltük a 3 holdas birtokot, bevételeink volt egy évben 14700

Ahogy ezután kell kezelnünk, bevételeink lesz 27700

9. Gyümölcstermelés:

Az a pár jól gondozott gyümölcsfa eljátja családodat nyers és aszalt gyümölcscsel, meg védi gyermekeidet sokféle betegségtől.

10. Veteményes:

A kertedet okosan használd ki, egy évben egy helyen háromféle veteményt is termelj. Amit nem fogyasztasz el, aszald meg és tedd el télire.

11. Házi szerek:

Ne adj ki pénzt ecetért, hanem azt magad állítsd elő. Használd ki az ingyen ecetet és télire sok zöldséget rakjál be ecetbe.

12. Izek, készítők:

A hullott és hibás gyümölcsből főzess az asszonnyal izeket, nyáron olcsó tojással csináltass tarhonyát, száraz tésztát, mert ezekkel megkönnyíted családod téli ételmezését.

13. Gyógynövények:

Ha eperfa van közeledben, gyermekeiddel neveltess selyemhernyót, mert befektetés nélkül ebből is pénzt tudsz csinálni. Ismerd meg a mező és erdő gyógynövényzetét és amit az Isten ingyen adott használd fel a magad és családod jólétére.

14. Házi szövés-fonás:

Üres idődet ne töltsd korcsmában, hanem fogj hozzá a háziipar valamelyik ágához, azt tanuld meg, gyakorold be és dolgozzál jó kedvvel.

A siker teljességének főbiztosítékai: az Isten segedelve, kisgazda lankadatlan szorgalma, józanság, takarékoság, becsületesség, a gazdálkodásnak szeretete és törekvés a tudásra és haladásra.

Bodor Kálmán.

Évelő-buzát állítottak elő!

Oroszországban, a turkesztáni növénynemesítő telepen sikerült olyan búzát előállítani, amelyik egyszer elvetve, éveken át nem pusztul ki. Ezt a búzafajtát úgy nemesítették, hogy a rendszer őszi búzát egy évelő fűfélével keresztelték át. Hosszas és fáradságos növénynemesítési munka után sikerült az évelő-búzát előállítani. Az évelő-búza egy évben kétszer is hoz termést. Bőségesen terem, mert a gyökérzet fejlődésére nem kell tápanyagot fordítania. Hír szerint az évelő búza minőség tekintetében is felülmúlja az eddigi búzákat. A Turkesztánban végzett kísérletek szerint melegebb vidékeken az évelő-búzát háromszor is lehet aratni. A turkesztáni növénynemesítő intézetben már nagyban termelik az évelő-búzát, s remélik, hogy néhány év alatt az egész világot el tudják látni évelő-búza vetőmaggal.

Előadás Muresludus-on. Az Erdélyi Gazdasági Egylet Növénytermelési Szakosztálya Muresludus-on, a nagyvendéglő külső termében június 11-én, ked-

den d. e. fél 10 órakor növénytermelési vándorgyűlést rendez, amelyre az érdekelt gazdák zönséget ezuton is tisztelettel meghívjuk. Az értekezlet tárgya a len termelés, valamint a szálkendermag termelés felkarolása és szervezése. Tekintettel arra, hogy a fenti termények értékesítésére alkalom kínálkozik, a Szakosztály a lehetőségek megbeszélése céljából kéri az érdekelt gazdatársaknak minél nagyobb számban való szives megjelenését.

A nedves melegben tömegesen léptek fel a levéltetvek. A levéltetvek igen kártékonyak, mert elszívják a növény nedvét, összeszedorják a leveleket, nyomukban fellép a korompenész és a hangya invázió. A megtámadott növény elsalnyul, elformátlanodik. A levéltetvek ellen ezért sürgősen kell védekezni. A sürgősséget az a körülmény indokolja, hogy a tetvek hihetetlen arányban szaporodnak és minél később védekezünk, annál nehezebb és költségesebb lesz emiatt. A védekezés rendkívül egyszerű és olcsó. Dohányluggal védekezhetünk ellene, de

mivel annak töménységét nem ismerjük, legegyszerűbb, ha Thanolt veszünk, 1 kg. Thanol elég 400 liter vízhez. Ez kicsinyben is kapható, úgy, hogy házikertben is jól használható, sőt ennek 1 százalékos oldatában a szobai cserépes növények is megfűrészthetők szükség esetén. Az Erdélyi Gazdasági Egylet mint minden növényvédelmi kérdésben, ebben is készséggel nyújt póstabélyeg ellenében felvilágosítást.

Ingyenes méhészeti tanfolyam Válenin. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület az érdekeltek számára ingyenes méhészeti tanfolyamot rendez Válenin (volt Vălcaul-Unguresc, Cluj megye). A tanfolyam június 24-től július 6-ig fog tartatni és azon részt vehetnek férfiak és nők, fiúk és leányok egyaránt. A tanfolyamot Válenin az iskolában tartják meg. A tanfolyam hallgatása díjtalan, csupán a beírásért kell 100 leit fizetni. Jelentkezni lehet Válenin Balogh Jenő tanító urnál, vagy az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatalánál, Cluj, Str. Andrei Muresan 10.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

A birtok.

Nem régen a kezembe került és újból olvasni kezdtem Eötvös Károlynak rendkívül kedves, zamatos magyar humorral, de sok bölcsességgel, lángoló fajszeretettel megírt könyvét, melynek címe: „Utazás a Balaton körül”. Szép könyv, kedves könyv, jó könyv. Aki nem olvasta, okvetlen olvassa el, mert nagy gyönyörűséget, sok kedves, értékes tanulságot nyer belőle. Olvasás közben különösen megkapta figyelmemet az a lelkes szeretet, amelylyel a birtok megőrzésének erkölcsi értékére, nemzetfenntartó jelentőségére mutatott reá Eötvös Károly. Érdemes és szükséges idézni és nagyon jól megjegyezni e bölcs sorokat a magunk számára, a mai nemzedék tanulságára is.

Közbeszéd, mindennapi szójárás ez — írja —: „Régi család, gyökeres nemzetség”. Mit tesz ez? Bizony nem azt teszi, kinek hány öse van? Mindenkinék egyenlő számu öse van... Ősi család az, mely egy birtokon, több nemzedéken át megmaradt. A birtok az ősi s nem a család. Aki azt mondhatja, ez a birtok a hetvenhetedik öreg apámé volt: az igazán ősi család. A nevelés eredménye ez. Ha azt akarjuk, hogy utódaink ragaszkodjanak az ősi birtokhoz, úgy kell nevelni a gyermeket, hogy ne a vagyont szeresse meg, hanem a birtokot. Ne a csürben örüljön a buzának, hanem ahogy a dülön nő fel. Ne menyasszonya keblén imádjá a rózsát, hanem kint a kertben, amint bimbót hajt s ragyogó szirmaival rámosolyog. Megválnak-e az ilyen ember birtokától? Van udvarán hatalmas hársfája. Öreg apja ültette el. Van a kert sarkában mohós köfal szöglet árnyékában száz esztendő borostyán-lugas. Dédanyja vitte oda egynapos menyecske korában. Ott van egy árok part: Rajta mászkált gyerekésszel. Ott van a birtok napkeleti részén egy határhalom. Ősapja ott birkózott a hatalmas szomszédal s megmentette a birtokot. Közel a temető: tizenhat öse nyugszik hantja alatt. Megszólal a déli harangszó: azt a harangot is elődei adományozták. Minden birtok egy családi történet, minden történet egyuttal hagyomány, ábránd és költészet. Ugy neveld a

gyermeked, hogy legkedvesebb játékait birtokon játssza, legszebb gyermekidejét birtokon töltse; annak fáit, halmait messzelátó szépségeit, meséit, ábrándját, hagyományait igazán megszeresse. Akkor ragaszkodik hozzá, akkor el nem adja, el nem tékozolja se szép szóért, se szép lóért, se szép lányért, se szép kamatért.“

Amikor elolvastam ezeket a sorokat, letettem a könyvet és nem tudtam tovább olvasni. Az én szívemet is megfogta a földnek, a szülőföld szeretetének varázsa. Oh, milyen szép ez a mi drága erdélyi szülőföldünk! Ha Eötvös Károly annyi szeretettel, rajongással, lelkesedéssel tud beszélni a Dunántul varázslatos szépségéről, hogyné tudnánk mi erdélyiek hasonló lelkesedéssel beszélni Erdély szépségeiről. Bizony igaza van a régi jó néhai olasztelki Kolumbán Jánosnak, amikor az ezerhétszáz éves idején kiadott „Vida históriája” című könyvecskéjében, bár egészen egyébről szól a história, mégis sort kerít reája, hogy Erdély földjének szépségét megénekelje. Így énekel:

*Az Erdély országa, méltán nevezetett
Koronának, régen mert úgy helyzetetett,
Erdők s havasokkal úgy környül vétetett,
Mint egy korona, mely csipkésen metszetett.*

— Beszélj a földdel és az megtanít — mondja a szentírás is. Tanuljunk meg mi, a földtől elszakadt nemzedék is beszélni ezzel a földdel, amelyben apáink nyugosznak, amelyet könny és vér oltárrá szentelt számunkra. Járjuk be lélekben annak a fehér tornyu kicsi falunak utcáit, ahol mint vidám gyermekek játszadoztunk, zarándokoljunk el az édesanyánk sírjához egy kicsi falunak akác lombos temetőjébe. És akkor megértjük, mi az, amit a költő mond: „Itt élned, halnod kell”. A birtoknak szeretése, az teszi az embert hűséges polgárrá, más javát megbecsülő embertársá, az örzi meg a szívben a szent hagyományokat, az az igazi élesztője az ősi hit tüzének, megújítója az ősi erkölcsöknek. Igaza van Eötvös Károlynak, neveljük úgy magunkat és gyermekeinket, hogy tudjuk szeretni a földet, az ősi birtokot.

Mulató

TELEGRÁFDROTOK.

*A telegráf drótjai közt
Nem suhan át lenge szél,
Mégis, amint hallgatózom,
Csodás dolgokat mesél.*

*Elborongok majd szomorú,
Majd meg édes dallamán,
Mintha szívek dobogását,
Történetét hallanám.*

*Ólykor mintha kacagnának,
Máskor minden száluk sír.
Tán ahogy épp' suhan rajtuk
Az öröm- vagy bánathír.*

*Mennyi gyönyör s szomorúság,
Ami rajtuk szerte száll.
Hozza-viszi, váltogatva
Az a néhány lenge szál.*

*Pillanat csak s tova suhan
Egy-egy hír a szálakon,
S ki tudja, hogy mennyi szívet
Fölelőit vagy gyászba von.*

*Hallgatom a bűvös zsongást,
Fogva tartja lelkemet.
Ah, e zsongás hány reményt szül
S hányat ismét eltemet!*

Feleki Sándor.

Az öreg „Bús Király” csikói.

Csillagos júniusi este volt. A csillagos ég sűrűn borult a pusztára s feltámadó fuvallatos szél s szelek horolták a mezők illatát. Elhunyt tűz mellett heverésztünk, hasmánt, bátyunk a parázsba s hallgattuk a körülöttes legelésző ménes nyugodt szájropogtatását.

— Meséljen valamit, István bátyám, — kértem az öreg számadó csikóst.

Az öreg belebámult a tűz parázsába, az éjszaka sötétségbe, mintha csak az emlékeit kutatná volna s csendesen kezdte:

— Hej, úrfi, hallott-e valamit az úrfi dédapjának, az öreg Bús királynak tizenkét szilaj csikójáról!

— Hogy volt az, mesélje el István bátyám, — kértem; pedig de sokszor elmesélte már.

— Régen volt az, úrfi! Akkor még dúsabb fű nőtt a Hortobágyon, mert szabadon járhatta a Tisza. Térdig gázolt akkor a ménes a fűben, hanem volt is erejük. Olyan szilajok voltak, mint a vihar. Hanem akármilyen szilajok voltak is, egy-se volt köztük olyan mint az öreg „Bús Király” tizenkét hegyesi csikaja.

Napközben még csak meg voltak valahogy. Nyugtalankodtak ugyan, de azért birtunk velük. De mikor aztán leborult az este, csak a fülüket hegyezték, nyerítettek, ágaskodtak s hiába előztük őket karikással, elszaladt mind a tizenkettő haza az öreg Bús Király hegyesi tanyája felé. Még a ménest is mind megvadították. Úgy vágatott a ménes a pusztán keresztül dobogó rohanással, mint a sebes fergeteg. Mi pedig bojtárgyerekek a számadóval elől lóháton utánuk. Kongott a karikás, szoritottuk a háts lovainkat, hogy patakban tajtékzott rajtuk a hab, de gyors volt ám a ménes is. Néha ritkán, ha el is fogtuk a Szálkahalom alatt, vagy az újvárosi kertek alján, legtöbbször csak a kadareci csárdánál, vagy az elepi tanyák közt tudtuk megelőzni, akkor oszt elibük a karikással, hogy csak megtorpant a ménes s hajrá, a másik pillanatban megfordult s vágatott vissza a Hortobágyra. Hogy fél éjszakákon keresztül rengett, dobogott a nagy, széles pusztá. S így ment ez minden éjjel. Mert ha szerették is a pusztát az öreg Király tekintetes úr csikói, még inkább vágyakoztak haza a felnevelő tanyájukra.

Egy kicsit elgondolkozott az öreg, mélyen belenezett az egyre jobban hunyó, hamvadó parázsba s azután újra folytatta:

— Hej, úrfi, de szép élet volt az! Nappal őrizni a ménest. Éjjel pedig lóhátra, oszt hajrá, kergetni a karikással, keresztülrobogni a végtelen pusztákon, a sűrű sötétségben, elébe vágni az elszaladt jószágoknak s azután héj, hól megint vissza! Gyönyörű volt az! Csak egy kicsit fáradtságos. Ma már nehezemre esnék. De akkor még, bojtárlegény koromban birtam, még kedvemre is volt, mert fiatal voltam.

Megint elhallgatott az öreg s elgondolkozva vártam, hogy folytassa. El is kezdte hamarosan megint:

Rheuma, köszvény és ülőidegzsába

legjobban bevált gyógyszere a Togat-tabletta.

Kiválasztja a húgysavat. Még elhanyagolt esetekben is gyógyító hatású! Használja teljes bizalommal! Minden gyógyszerárban és drogériában.

Lei 52.— és Lei 130.— Svájci készítmény!

— Nemcsak szilaj lovak voltak ám azok, úrfi, hanem szépek is. Azóta se láttam párjukat. Fekete volt mind a tizenkét, mint az éjszaka. Hanem hej, vágyakoztak haza a hegyesi tanyára. Hiába, hogy térdig erő legelőben járhattak, egyre rosszabbodtak, soványodtak. Mert legelni is alig legeltek, úgy vágytak haza. Egy hónapra úgy lesoványodtak, hogy a szívem is elfacsarodott.

A számadóm se tudta nézni.

— Hej, te Pista, te, — szólított a neven, — még elpusztul itt ez a tizenkét csikó. Haza kéne ezt hajtanod.

Én se mondtam kétszer, elhiheti az úrfi. Lóhátra ültem, kiszakítottam a tizenkét fekete csikót a ménesből, megforgattam a karkásomat s hajrá, neki az újvárosi határnak.

Kis ideig megint elhallgatott az öreg. Szedte össze az emlékeit. Egy kicsit ellágyult, de azért érces hangon kezdte folytatni:

— Hej úrfi! Nincs is okosabb állat a lónál! Mintha csak tudta volna az a tizenkét ló, hogy hazahajtom őket. Nyihogtak, nyerítettek, ágaskodtak örömben s sebes vágtaival indultak haza. Lobogott, lengett a sörényük. Jó

lovon ültem magam is, úrfi. A Csillagon, sebes ló volt, hogy a szelet is elhagytam volna rajta. De akármilyen sebes volt is, az öreg Bús Király tizenkét csikájának a nyomába se érhetett. Régen otthon voltak azok már a hegyesi tanyán, mikorra én is megérkeztem. Össza-vissza száguldozták örömben az egész tanyát hangos, éles nyerítéssel.

Az öreg Bús Király, meg a tanya egész népe meg csak nézte őket nagy gyönyörűséggel. Dehogy fogták volna be. Hagyták, hogy teljék a kedvük.

Csak odaállottam az öreg Bús Király elébe a Csillagon:

— Hej, tekintetes, nagy uram, — mondtam neki, — sehogyse tudtuk megőrizni a tizenkét csikót, hát hazahajtottam.

— Tudtam én azt, szolgám, — felelte, — mert olyan ez az én hegyesi tanyám, hogy a ki jószág itt nevedett, hazavágyik az ide mindenünnen, még a Hortobágyról is.

Nagyot sóhajtott az öreg számadó s így fejezte be:

— Hej, úrfi, nem is volt még soha olyan egy tanya, mint a hegyesi tanya, de még jószágtartó gazda se volt külön, de még olyan se, mint az úrfi dédapja, az öreg Bús Király, tekintetes úr. Régen volt, még akkor kölyök voltam jóformán, de úgy emlékszem rá, mintha ma lett volna. Mert azóta se láttam tizenkét olyan gyönyörű szilaj fekete lovat.

Elhallgatott az öreg. A parázs egészen elhamvadt. A ménes is betelt a legeléssel s lehevert a mezőre. Hallgatott, álmodozott az egész nagy puszta. A csillagos ég pedig ráborult.

Abrahám Ernő.

Aproszagok Adomán

Gépember kormányoz egy franciaországi világítótornyot.

Sziklás és zátonyos helyen éjszaka a hajóközlekedés veszedelmét világítótornyok segítségével igyekeznek csökkenteni. A világítótornyok rendszerint sziklás, zátonyos és erősen hullámveréses helyen épülnek, úgy, hogy megközelítésük nagyon nehéz. Ezért sokszor a világítótorny gépezeteit kezelő

emberek hetekig, sőt hónapokig nem tudnak érintkezni a világítótoronyban levő emberekkel, vagy más megbeszéltemódon adnak jelet a külvilágnak, ha valamire szükségük van.

A világítótornyok legfontosabb alkotórésze a fényszórólámpa. Ennek meggyújtása, irányítása és kezelése nagyon kényes és nagy szaktudást igénylő foglalkozás. Ujabban a

világítótornyokban emberek helyett villamos gép-, vagy robotembereket alkalmaznak. Ezek a csodálatos finomsággal megszerkesztett gépemberek kitűnően elvégzik a villamos irányítás segítségével a szükséges munkákat.

A franciaországi Borvideaur-szigeten ilyen gépember teljesít szolgálatot a világítótornyban. Ez a gépember a tenger fenekére fektetett villamos vezetéseken kapja a parancsot a parti őrségtől. Amint a parton

megnyomnak egy megfelelő gombot, a gépember azonnal meggyújtja a negyvenezer gyertya fényességével égő villamos fényszórót. Ha vihar közeledik, önműködőleg hatalmas hangú vészkiáltót fúj meg a gépember. A halászhajók és a hajók a vészjelre biztos helyre vonulhatnak. Amíg a vihar tart, percenként sivitó hangot hallat a gépember.

Arról is gondoskodtak, hogy a gépember akkor is működhesse, ha vihar vagy valami más ok miatt a tengerbe felejtett villamos vezeték elromolnék. Ez esetben rádióval adnak parancsot a gépembernek és ez egy acetilén lámpát gyújt meg. A villamos lámpát ugyanis nem hozhatja működésbe, mivel a villamosságot vezető drótok elromlottak.

Szinte meszeszerűnek tetszik a robot embernek ez a csodálatos sokoldalúsága, ha azonban tekintetbe vesszük, hogy a villamosság legutóbbi időben történt nagy fejlődése sok új felfedezéssel gazdagította az emberiséget, nem szabad kétkednünk abban, hogy az ilyen gépimunkák elvégzésére nagyon alkalmasak a robot-emberek, sőt alkalmazásuk a jövőben mind általánosabbá fog válni.

Érdekes kimutatás.

Olvasóink közül kevesen tudják, hogy a világháboruban Ausztria és Magyarország veszített el aránylag legtöbb embert. Az Osztrák és Magyar Monarchiában minden száz lakásra számítva, tíz ember halt meg. Németországban kilenc, Franciaországban pedig nyolc. Olaszország a világháboruban lakosságának hét százalékát veszítette el. Anglia százból negyven lakóst veszített el.

Marconi titokzatos készüléke.

Marconi, az olaszok híres feltalálója, különös hadieszközt talált fel. A híres, olasz feltaláló állítólag megvalósította azt, aminek megvalósításáról már sokszor keltek alaptalan hírek szárnyra, hogy villamosság segítségével meg tudja állítani a levegőben haladó repülőgépeket, feltartóztathatja a páncélautókat és hadikocsikat. A csodálatos találmányt Marconi Mussolininek és több olasz katonai szakértőnek bemutatta. Hírek szerint a találmány lényege, hogy a Marconi által feltalált villamosság megbénítja a robbanó motorok mágneses berendezéseit.

Gép-madár tojást akartak lopni az indiánok.

Két amerikai repülő a Közép-Amerikában levő Columbia állam egyik vad vidékén kényszerleszállást végzett. A vidéket műveletlen indiánok lakják, akikhez nem jutott még el a repülőgép híre. Éjszaka a repülők arra lettek figyelmesek, hogy két indián a repülőgép körül settenkedik. Elfogták a vadembereket és kivallatták, hogy mit akartak a repülőgéppel tenni? Hosszas vallatás után kiderült, hogy az indiánok a repülőgépet óriási madárnak nézték. A törzsfőnök a két legügyesebb harcost megbizta, lessék meg, hogy hova száll le a nagy madár és szerezzék meg tojását. A repülők jól mulattak az indiánok előadásán, a két megszeppent vadembert beültették a gépbe s úgy vitték őket haza falujukba.

Jó vendéglő...

V e n d é g: Micsoda goromba pincér! Majd panaszt teszek a gazdájánál.

P i n c é r: Jó lesz vigyázni! A gazdám még sokkal gorombább.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekeűek, a választ lapunkban adjuk meg.

L. G. Az elvirágozott diszcszerjéket virágzás után kell visszavágni. Tehát aranyesőt, orgonát (borostyánt), jázmin, japánbirsét most kell metszeni. A metszés után a diszcszerje erősen hajt és ezeken a hajtásokon lesznek jövő esztendőben a virágok. Ha a diszcszerjéit ősszel vagy télen metszi meg, nem fognak virágozni, mert a virágrügyek lekerülnek a lemetezett ágakkal.

A. I. A töltött káposzta nemcsak a magyaroknak kedvelt eledele. Eredetileg arab étel volt és onnan terjedt el a török háborúk idejében Magyarországra. A Balkán-félsziget népeinek ma is legkedvesebb eledelük a töltött káposzta.

Erdély. Amennyiben eltávozásra kimeríti a hűtlen elhagyás ismerveit, egy a nőnek joga van megfelelő eljárással a válás kimondását szorgalmazni, aminek a befejezése után egybekelhetnek. Minden esetre egy a jövőben a nő részéről folyamatba teendő válóper érdekében nem ajánljuk, hogy a nő sem mint házvezetőnő, sem pedig más minőségben idegen férfival éljen együtt, mert ezt a férj sikeresen tudja felhasználni a válóper folyamán a nő ellen. Az Ön által említett falun szokásos és törvényes kötésről nem tudunk, ilyen pines, ez lényegében vadházas-

ság. A nőnek egyéb lehetősége nincs, csak hogy megfelelő formák között tegye folyamatba a válópert.

Rokkant. Az ismertetett tényállás alapján úgy látjuk, hogy a fiu a katonai szolgálat ideje alatt és pedig békében, de nem a szolgálat okából lett beteg és rokkant. Ilyen esetben az illetőnek nincs semmi törvényes jogcíme rokkantdíj fizetésére, az érvényben levő törvények szerint. Így tehát csak annyit tehet, hogy egy jól felszerelt kérelemmel fordul a hadügyminisztériumba és rendkívüli segély, kegydíj vagy hasonló jogcíme alatt próbál valamit kieszközölni.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

P. I. Gheorgheni. B. M. Corunca. B. D. P-é Simbriasi, K. J. Dejana. R. J. Tautii de jos, K. J. Osorheiu. K. J. Sineai, F. B. Sarmar.

„Havasalj”. Szabó Béni országgyűlési képviselő címe: Brasov, Str. Reg. Carol 28.

Sz. L. Pancota. Nem tudunk olyan rendeletről, amely szerint a 60 éven felüli egyének nem fizetnek utadót. Valószínűleg Ön a betegségyelzővel téveszti össze, ahol a 65 éven felüliek tényleg nem kötelesek fizetni a betegségyelzői járulékot.

K. J. Osorheiu. Köszönjük a két bejelentett új előfizetőt, akiknek lapunkat május 1-től megindítottuk. Mindkettőnek az év végéig számítva 100-100 lejt kell fizetnie. Amikor a pénzt Ön beküldi, jelezze, hogy kiknek a részére küldi. Ajándékképpen két könyvet adunk Önnek a „Magyar Nép” könyvtárából értesítése után. A könyvjegyzék lapunk több számában megjelent.

D. J. A lóherénél *Arzola*-péppel való védekezéssel járó befektetést pontosan kiszámítva múlt számunkban (21. szám.) hoztuk. Permetezésre fecskendő nem használható, mert nem porlaszt, hanem nagy cseppekben szór. Kék-kő oldat ápión bogár ellen sem-

mit sem ér. Ez állati kártevő s nem gombabetegség. Rágók ellen csak arzénmérget segíthet.

N. A. okl. gazda. Szíves sorait és a beküldött cikket megkaptuk. A kérdéses számot elküldöttük címére. Bodor Kálmán rövidesen befejezi cikksorozatát és akkor sor kerül a hozzászólásokra. A fényképeket, ha megfelelő kliséket tudnak készíteni róluk lekölzöljük lapunkban.

G. L. Társának nincs egészen igazsága. Bizonyos, hogy a fák meszelésének különösebb jóhatása nincs. Jelentősége mégis van, mert a bemeszelt fák nem keletkeznek fagyfoltok. A fehér színű meszelés helyén ugyanis a nap sugarai nem tudják a fát felmelegíteni, mert a fehér mész visszaveri a sugarakat. Külföldön a meszet a fák kirügyezésének késéltetésére is alkalmazzák. A fákat fehér meszoldattal permetezik meg. A fehérre meszelt fa visszaveri a nap sugarait, nem melegszik fel és így később hajt ki.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: **I. S. Roau-ról:** I. S. 200, K. D. 200, L. S. 150, J. J. 150, I. D. 75, H. R. 37.59, **Bordosiu-ról:** V. A. 30, **Giulacuta-ról:** K. J-né 175, **Bezidul-Noul-ról:** N. G. 300, Sz. J. 150, **Criseni-ről:** Id. K. D. 230, **Bezid-ról:** H. E. 100, A. J. J. 150, **Geoagui-ról:** V. D. 150, R. F. 150, B. J. 200, H. M. 150, **Andreani-ról:** G. E. 135-75, **Avramesti-ról:** K. S. 600, F. G. 300, M. M. 150, L. M. D. 75, **Cechesti-ről:** M. D. 100, T. A. 150, M. A.

100, N. K. 200, S. D. 150, **Scimosul-Mare-ről:** D. M. 75, S. I. 200, P. J. 200, **Eliseni-ről:** F. K. 150, P. J. 150, T. A. 100, E. K. 100, P. J. 200, A. J. 150, G. M. 50, K. J. 150, N. A. 200, **Bodogia-de-jos-ról:** Ny. L. 100, **I. G. Duca-ról:** U. J. 150, **Filias-ról:** K. K. 100-100, Ifj. K. J. 200, **Sacueni-ről j. Odorheiu:** K. S. 225, M. S. 75, M. B. D. 100, Ifj. D. J. 150, **Vanatori-ról:** Gy. J. 100, B. J. 170, **Odorheiu-ról:** H. A. 250 lej.

Apróhirdetések.

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Vass Adolf szabadalmi ügyvivő Cluj, Calea Rogele Ferdinand 51. I. o.

Megvételre keresünk 1 drb. Pálmay József: „Háromszék vármegye nemes családjai” és 1 drb. Pálmay: „Udvarhely vármegye nemes családjai” című könyvet. Ajánlatokat ármegjelöléssel a Magyar Nép kiadóhivatalába kérünk.

Eladó egy négy személyes fekete kocsi, egy Bakker-féle szélrosta, egy 6-os számú szakéka, egy vastongolyú ígás lószékér, egy kukorica morzsoló Nagy Miklós Sanmiciáus, p. u. Sona jud. Târnava Mica.

Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

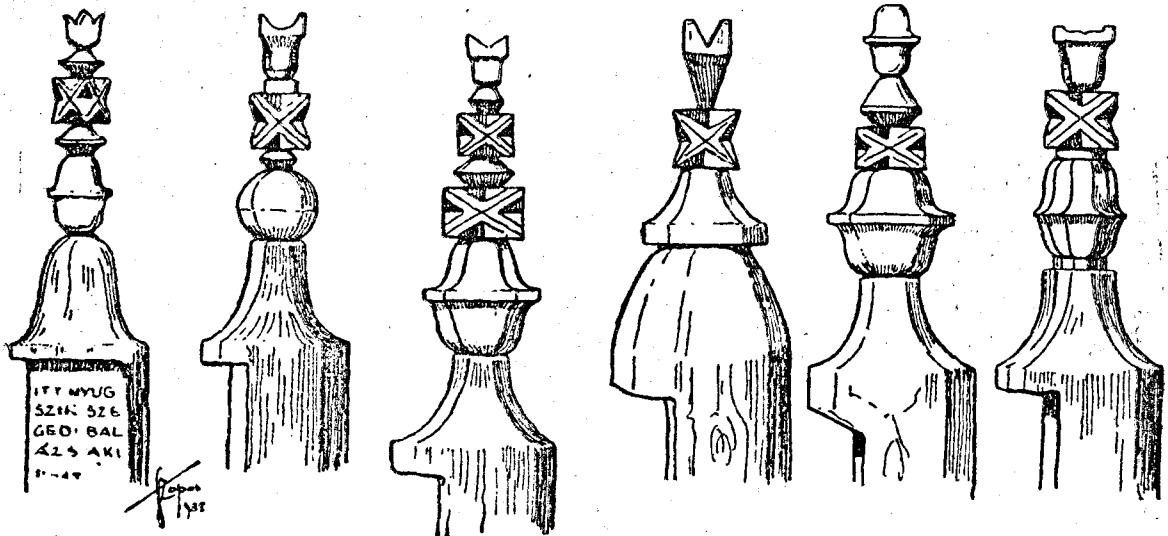
Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 30 lej.

Magyar síremlékek.

Olvasóinknak egy néhány temetői síremlék rajzát mutatjuk be. Ezek az úgynevezett kopjafák. A régi pogány magyarok, de később a kereszténység felvétele után is az elhalt vitéz sírhalmára kitzették, földbe szúrták — emlékezetül — az ő kopjáját. A kopja egy hosszú lándzsa volt. Ha békés időben halt el a vitéz, akkor a földbe szúrt kopja alá, fából faragott, kicifrázott

aligha tudna bárki is kigondolni szebb emléket. Csak figyelmesen nézzük meg, mindeniken rajta van a csészeforma, a kopja nyelének befogadására való hely. Mennyi ügyességgel és szépséggel van megcsinálva, s kigondolva, hogy a vékony nyél hogy vastagodjon el a gerenda szélességébe. Milyen lassu átmenettel, gazdagon végződik a kopja vége le a földig.

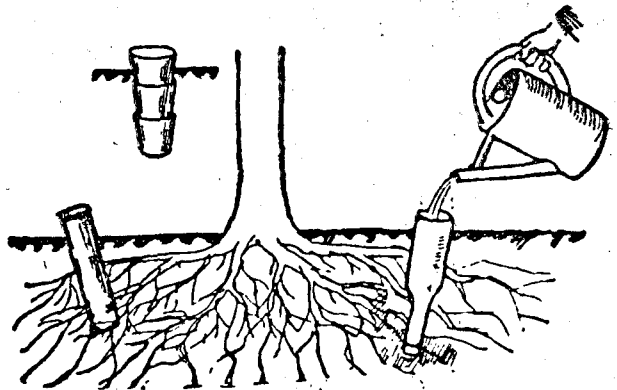
gerendát ástak, hogy ne legyen olyan dísztelen. Hogy a kopja nyele szilárdan álljon, a fejébe egy lyukat is furtak. Idők multával a kopja mint fegyver kiment a használatból, de a síremlék, a kopjafa alja, tovább is fennmaradt napjainkig. Magyar protestáns vidékeinken ma is így jelölik meg a sirt. Rávésik az elhunyt nevét és életkorát, születési és halálozási idejét. Ezt a gyönyörű, régi magyar szokást, a kopjafák őrizték meg. Ennél

Katholikus vidékeinken kereszttel jelölik a sirt. Némely helyen a régimódon a kereszt végeit ilyen kopjafa mintára cifritják és színezik is. Ügyeljünk a temetőinkre, mert sajnos a szép kopjafák között barmok, juhok legelésznek; a kerítést elhordják s kerítés nélkül olyan csunya és gondozatlan. Maradjunk csak meg itt is az ősi, gyönyörű formánál. Ennél szebbet nekünk senki e kerek világon nem tud ajánlani.

Tanuld meg!

Öntözzük az idősebb fákat!

Idősebb fák termését sok esetben csak akkor menthetjük meg, ha a fák öntözéséről gondoskodunk. Téves dolog azt hinni, hogy az idősebb fákat elég ha olyan módon öntözzük, mint a fiatal fákat, hogy a tányérjukba öntözővel vizet öntünk. Idősebb fák öntözésénél különleges eljárásra van szükség, hogy a víz ténylegesen a fa gyökereihez jusson. A legegyszerűbb eljárás, hogy lyukakat ásnak a fa gyökerei fölé. A 30—40 cm. mély lyukakba öntjük a vizet. Ezek az öntöző lyukak azonban nagyon hamar eltömődnek és elromlanak. Könnyen állandóvá tehetjük az ilyen öntöző lyukakat, ha azokba csődarabokat, fenék nélküli literes üveget vagy egymásba dugott kisebb cserepeket helyezünk. Így állandó öntöző nyílásaink maradnak a fa gyökéréig. Erdemes

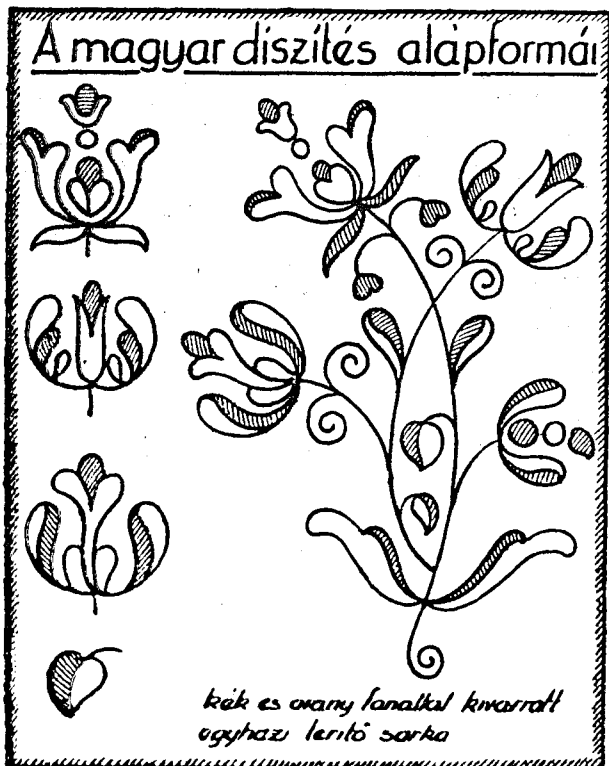

nehány fánál ezt az eljárást megpróbálni, mert Németországban ilyen módon sok olyan idős fának mentik meg a termését, melyek öntözés nélkül évről-évre elrugták termésüket. Most amikor természeti csapások nagyon sok helyen tönkretették a gyümölcsstermés egy részét, mindenképpen érdemes foglalkozni ezzel a kérdéssel.

Tágas kert a mi életünk,
 Belé százfélét is vetünk.
 Közepében — de nyílik ám —
 A Magyar Nép a tulipán.

Jó tudni!

A krumpliról sokszor irtunk a Magyar Né-
 ben. Megemlítettük, hogy a krumpli a legegész-
 ségebb, legtáplálóbb és leggazdaságosabb ele-
 delek közé tartozik. A legújabb orvosi vizsgálá-
 tok kiderítették a krumpliról, hogy nagyon könnyen emészthető. A borsó, lencse és paszuly főzelé-
 keket a gyomor 5—6 óra alatt emészt meg. Ezért kell azokat valamilyen savanyúsággal, lehetőleg savanyu káposztával fogyasztani. A savanyu étel-
 lekben levő sav ugyanis megkönnyíti a gyomor munkáját és elősegíti az emésztést. A krumpli két és fél óra alatt emésztődik meg a gyomorban. Tehát éppen félannyi terhet ró a gyomorra, mint a fentemlített egyéb főzelékek.

A magyar diszítés alapformái.

Fontos a diszítések és alapformák használata-
 latánál, hogy ne mind ugyanolyan irányú vonal-
 lakkból tevődjenek össze, mert így unalmasokká
 válnak. A befelé tartó vonalokat, kijelölendülők
 kell, hogy változassák. Mai diszítésünk nem felc-
 meg épen ennek a követelménynek, majdnem
 mind befelé (az alapforma közép vonala, ter-
 gelye) hajló vonalak vannak, érezte is itt az al-
 kotó művész, hogy valami nem tetszik neki sem,
 de segítségére jött művészi érzéke: a kék fonalat
 arannyal (árnyékolt rész) diszíti és kész a re-
 mekbe készült sarok disz.

Saját magát ítélte el egy angol bíró.

Egy angolai bíró ittas állapotban automobil-
 jával hazafelé haladt. Utközben összeütközött
 egy autómobilal és az autómobilt megrongálta.
 A bíró másnap saját maga ellen vádat emelt és
 elítélte önmagát száz font pénzbüntetésre. A nagy
 összeget, ami körülbelül ötvenezer lejnek felel
 meg, azonnal be is fizette az állampénztárba.

Mészáros: Ugye szomszéd úr, jól etalált az a cimfestő?

Szomszéd: Abbizon, jól fejen találtuk.